FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT PHILIPPE LÉGER

fremsat den 5. november 1996 *

1. I den foreliggende sag, som er anlagt i henhold til EF-traktatens artikel 169, har Kommissionen gjort gældende, at Den Italienske Republik ikke har vedtaget eller i hvert faldt ikke inden for den fastsatte frist har meddelt Kommissionen teksten til de love og administrativt fastsatte bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand [1] (herefter »direktivet« eller »direktiv 91/271«), og at den således ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til direktivet og EF-traktaten. Kommissionen har endvidere nedlagt påstand om, at den italienske regering betaler sagens omkostninger.

2. Ifølge direktivets artikel 19 skulle medlemsstaterne sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme direktivet i kraft senest den 30. juni 1993 og straks underrette Kommissionen herom.

3. Da Kommissionen ikke modtog underretning om foranstaltninger til gennemførelse af direktivet, og da den ikke havde andre oplysninger, som gav den holdepunkter for at antage, at Den Italienske Republik havde udstedt de nødvendige bestemmelser, indledte Kommissionen traktatbrudsproceduren i form af en åbningsskrivelse af 9. august 1993. I skrivelsen præciseredes det, at selv om den italienske regering måtte være af den opfattelse, at de gældende nationale bestemmelser var i overensstemmelse med direktivet, skulle den dog fremsende dem til Kommissionen.

4. Da åbningsskrivelsen ikke blev besvaret, fremsatte Kommissionen den 11. januar 1995 en begrundet udtalelse. Den Italienske Republik besvarede ikke den begrundede udtalelse og udstedte heller ikke de nødvendige bestemmelser med henblik på at gennemføre direktivet i sin nationale retsorden. Følgelig besluttede Kommissionen at anlægge nærværende sag ved stævning af 25. september 1995.

5. I svarskriftet har Den Italienske Republik anført, at det område, direktiv 91/271 omfatter, i Italien er reguleret ved lov nr. 319 af 10. maj 1976 [2] (bestemmelser om beskyttelse af vandforekomster mod forurening, herefter »lov nr. 319/76«), der indeholder de vigtigste bestemmelser inden for området. Den italienske regering har understreget, at bestemmelserne i den nævnte italienske lov gennemføres i form af forskrifter, der vedtages af regionerne, som med hensyn til spørgsmål

* Originalsprog: fransk.

1 — EFT L 135, s. 40.

2 — *GURI* nr. 141 af 29.5.1976.

vedrørende vandområder og -forekomster har den lovgivende og udøvende kompetence. Regeringen har indrømmet, at den fuldstændige gennemførelse af direktivet endnu ikke er sket, bl. a. for så vidt angår reglerne i bilaget til direktivet, men at gennemførelsen vil ske »hurtigst muligt« i form af en bekendtgørelse. Regeringen har tilføjet, at den med hensyn til tidsrummet indtil den fuldstændige gennemførelse af direktivet ved lovdekret nr. 79 af 17. marts 1995 [3] har anmodet regionerne om at efterleve de i direktiv 91/271 fastsatte principper og kriterier for så vidt angår de forskrifter, der skal tilpasses (bl. a. forskrifterne om udledninger fra offentlige kloaksystemer og fra private boliger mv., der ikke tilledes offentlige kloaksystemer). Den italienske regering har påpeget, at den under de omstændigheder i det mindste delvis har opfyldt sin gennemførelsesforpligtelse, og den har forsikret, at den hurtigst muligt vil gennemføre direktivet fuldstændigt.

6. I replikken har Kommissionen anført, at den lov og det lovdekret, den italienske regering har omtalt, ikke udgør foranstaltninger til gennemførelse af direktivet. Således indeholder lov nr. 319/76, som ændret, blot generelle kriterier og principper, på grundlag af hvilke regionerne anmodes om at lovgive. Kommissionen har endvidere understreget, at den ikke er blevet underrettet om de regionale bestemmelser til gennemførelse af loven, og at den følgelig ikke råder over oplysninger, der giver den sikkerhed for, at Den Italienske Republik har overholdt direktivet. Dette er baggrunden for, at den fastholder sine påstande.

3 — *GURI* nr. 132 af 8.6.1995, s. 32.

7. Den italienske regering har ikke bestridt, at den ved udløbet af den i direktivet fastsatte frist ikke havde vedtaget de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet, og at den ikke har underrettet Kommissionen herom.

8. Det må følgelig fastlås, at den italienske regering ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til direktivets artikel 19.

9. Det må også fremhæves, således som Kommissionen med rette har bemærket, at de begrundelser, den italienske regering har fremført til støtte for forsinkelsen med hensyn til vedtagelsen af de nævnte bestemmelser, ikke kan tiltrædes.

10. Det fremgår således af Domstolens faste praksis, at de formelle og proceduremæssige problemer, den italienske regering har fremført som begrundelse for den forsinkelse, der er indtrådt i forbindelse med udstedelsen af ovennævnte lovdekret, er uden betydning: Argumenter, der støttes på problemer i national ret, har Domstolen altid afvist at tage hensyn til, idet Domstolen har bemærket, at »en medlemsstat ikke kan påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at

forpligtelser og frister, der følger af et direktiv, ikke overholdes« [4].

11. Endvidere, og meget subsidiært, må jeg fremhæve, at bestemmelserne i lovdekret nr. 79 af 17. marts 1995 om ændring af bestemmelserne i lov nr. 319/76, hvorefter regionerne for så vidt angår de forskrifter, der skal tilpasses, skal efterleve de i direktiv 91/271 fastsatte principper og kriterier, ikke kan udgøre foranstaltninger til gennemførelse af direktivet. Det fremgår således af Domstolens faste praksis, at det er en grundlæggende betingelse med hensyn til alle gennemførelsesforanstaltninger, at de udstedte nationale bestemmelser skal være i overensstemmelse med princippet om en passende offentliggørelse og med retssikkerhedsprincippet. Domstolen har således fastslået, at henstillinger, udtalelser, cirkulærer og retsafgørelser [5] »[ikke er i overensstemmelse med retssikkerhedsprincippet, som tilsiger], at privates retsstilling er klar og præcis, således at de sættes i stand til at få fuldt kendskab til deres rettigheder og i givet fald kan håndhæve disse rettigheder ved de nationale domstole« [6].

12. Der bør derfor efter min opfattelse gives Kommissionen medhold.

13. Sammenfattende skal jeg herefter foreslå, at det fastslås, at Den Italienske Republik ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget og heller ikke meddelt Kommissionen teksten til de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand, og at den således ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til direktivets artikel 19. Jeg foreslår desuden, at Den Italienske Republik dømmes til at betale sagens omkostninger, jf. procesreglementets artikel 69, stk. 2.

4 — Jf. senest dom af 19.9.1996, sag C-236/95, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 4459, præmis 18, og af 17.10.1996, sag C-312/95, Kommissionen mod Luxembourg, Sml. I, s. 5143, præmis 9.

5 — Jf. ovennævnte dom i sagen Kommissionen mod Grækenland, præmis 12.

6 — Samme dom, præmis 13.